

Identifying Defendants' Spoken and Written Authorship in Courts based on Forensic Linguistics

Soraya Sobhani¹, Bahman Gorjian^{*2}, Khalil Mahmoudi³, Elkhas Veysi⁴

1. Ph.D. Student in General Linguistics, Faculty of Linguistics, Abadan Branch, Islamic Azad University, Abadan, Iran.
Email: sobhani@yahoo.com

2. Associate Professor, Department of Applied Linguistics, Abadan Branch, Islamic Azad University, Abadan, Iran.

*. **Corresponding Author:** Email: bahman.gorjian@iau.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Applied Linguistics, Faculty of Linguistics, Abadan Branch, Islamic Azad University, Abadan, Iran.

Email: khalil@yahoo.com

4. Associate Professor, Department of Applied Linguistics, Faculty of Linguistics, Payam-e-Noor University, Tehran, Iran.

Email: veysi@pnu.ac.ir

S.D.I.L.
The SD Institute of Law
Research & Study

انجمن بین‌المللی متخصصان زبان کاربردی

انجمن ایرانی متخصصان زبان کاربردی

Publisher:

Shahr-e- Danesh
Research And Study
Institute of Law

Article Type:

Original Research

DOI:

10.22034/JCLC.2023.329574.1652

Received:

12 September 2022

Accepted:

7 January 2023

Published:

1 March 2023

ABSTRACT

Forensic linguistics refers to the scientific study of the application of language for court purposes. This interdisciplinary field of study can be regarded as a sub division of applied linguistics, which has been formed, based on the individuals' needs to communicate legal interactions. It needs theoretical linguistics to determine the study of intended meaning of the language in the court. The courts may need to identify the written and spoken identity of the accused persons through authentic studies. Thus, this research investigated the criminals' spoken and written authorship in the court through Menamin's (2002) approach. This study is conducted through descriptive method and analysis of court documents to arrive at the identification of the criminal spoken and written authorship in the courts.

Copyright & Creative Commons:

© The Author(s). 2021 Open Access. This article is licensed under a Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0, which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. To view a copy of this licence, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

Analyzing the two cases of written and spoken documents in the courts revealed that spoken and written discourse markers might display the identity of the criminal person. McMenamin's model was used to analyze the criminal persons' linguistics and stylistics variables that lead to their identification. These markers may be procedural steps like phonological, morphological, semantic and syntactic clues that are unique among the communities and even people in the context of the courts. Verbal and non-verbal communications could be analyzed based on the proposed model discussed in this study. The court clues could be matched with the McMenamin's principles in discovering the criminal spoken and written authorship. The implications of this study may help the interrogators, judges and attorneys to do the job fairly.

Keywords: Forensic Linguistics, Written And Spoken Authorship, Mcmenamin, Defendant, Court.

Excerpted from the Ph.D. thesis entitled "Analysis of Criminal Court Conversations in Iran: Examining the Cognitive Use Factors of Court Language" Islamic Azad University - Abadan Branch.

Funding: The author(s) received no financial support (funding, grants, and sponsorship) for the research, authorship, and/or publication of this article.

Acknowledgements:

The authors would like to thank Islamic Azad University - Abadan Branch for their cooperation in preparing and writing this research.

Author Contributions:

Soraya Sobhani: Validation, Formal analysis, Investigation, Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing.

Bahman Gorjian: Conceptualization, Methodology, Formal analysis, Resources, Data Curation, Visualization, Supervision.

Khalil Mahmoudi: Methodology, Validation, Formal Analysis, Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing.

Elkhas Veysi: Conceptualization, Software, Formal analysis, Resources, Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing.

Competing interests: The authors declare that they have no competing interests.

Citation:

Sobhani, Soraya, Bahman Gorjian, Khalil Mahmoudi & Elkhas Veysi. "Identifying Defendants' Spoken and Written Authorship in Courts based on Forensic Linguistics" *Journal of Criminal Law and Criminology* 10, no. 20 (March 1, 2023): 289-316.

E x t e n d e d A b s t r a c t

The purpose of this study is to determine the spoken and written linguistic styles of defendants, which leads to the description and recognition of his/her linguistic characteristics. The theoretical framework of the study is based on forensic stylistics (MacMenamin, 2002) which is defined as the application of linguistic markers in legal contexts. This field focuses on written and spoken recorded conversations, interviews, documents, etc. In the circumstances of determining the identity of the suspected author or speaker, an accused and unknown writing or statement is compared with known writings or statements of one or more suspected persons. Such an analogy is accompanied by the examination and analysis of linguistic markers of all these writings or statements. To achieve a correct analysis of the style, all stylistic markers are determined in these documents. In studies of language stylistics, stylistic markers are determined based on three characteristics, which are the standard language, deviation from the standard language, and a variety outside the standard language. Qualitative and quantitative analysis methods study these markers and identify the individual or social styles of the authors or speakers. McMenamin (2002) introduces some of these markers. For example, text formatting, numbers, symbols, abbreviations, punctuation marks, capitalization of letters, spelling method, word-making, syntax, discourse, errors, corrections in the text, and frequent words or phrases. In the present study, suprasegmental markers of tone and intonation, pitch, stress, word repetition or clichéd expressions, ambiguous utterances, unfamiliar words, the use of nicknames or proverbs, and pauses in speech are added to the spoken markers. The results of this analysis may lead to the determination of the similarity or dissimilarity of anonymous and accused writings or statements with specific and identified writings or statements and lead to the removal or identification of one or more suspected authors and speakers. In addition, he (2002, p. 173), introduces three analytical models to determine the author and speaker's identity including the resemblance model (i.e., similarities of discourse), consistency model (i.e., the repetitive occurrences), and population model (i.e., the number of suspects).

The interaction between forensic linguistics and other interdisciplinary fields of study has greatly helped to meet discourse needs (Aghagolzadeh, 2014). One of the applications of this field is in the area of law and court exchanges that help linguists to discover the identification of defendants'

speech styles and authorship. This may contribute to the investigation processes in situations that are difficult to verify. Since forensic linguistics is a new branch of applied linguistics that is studied in Iran, the present study aims to analyze legal cases based on McMnamin's (2002) theory of stylistic variations in court exchanges as a challengeable task in the Iranian court processes. In this regard, in a descriptive and analytical research method, this study has examined the identification of criminals' spoken and written discourse and explored their discourse markers in spoken and written utterances. The research question asks whether McMnamin's (2002) approach could help the court to recognize defendants' written and spoken identification.

McMnamin (2002) has focused on forensic linguistics areas including auditory phonetics, acoustic phonetics, the semantic interpretation of speech, discourse analysis and pragmatics in the interpretation of inferential meanings, the language of the law, courtroom language, interpretation and translation, and identification of written and spoken identity. The last area investigates cases in which defendants committed verbal or written crimes such as defamation and document forgery that harm individuals or organizations. Through the method of stylistics, the identity of the suspected author or speaker can be determined. In general, stylistics is the scientific study of linguistic patterns in spoken and written language.

Analyzing the cases of written and spoken documents in the courts revealed that spoken and written discourse markers might display the identity of the criminal person. McMnamin's approach to forensic linguistics was used to analyze the criminal persons' linguistics and stylistics variables that lead to their identification. These markers may be procedural steps like phonological, morphological, semantic, and syntactic clues that are unique among the communities and even people in the context of the courts. Verbal and non-verbal communications could be analyzed based on the proposed model discussed in this study. The court clues could be matched with McMnamin's principles in discovering the criminal spoken and written authorship. The implications of this study may help the interrogators, judges, and attorneys to do the job fairly. Stylistic and structural markers can identify the suspect from among the suspects by using the suspect's written or spoken identity recognition continuum as well as checking the frequency of these markers. This only requires the existence of forensic linguistics because a linguist alongside the prosecutor can help prove the crime and provide strong evidence

to the judge and lawyers. People's writing characteristics are like their fingerprints and are represented in their writing. If these markers are classified in an orderly and substantiated manner and conform to Iran's legal situation, they may be used as identity recognition criteria in Iran's legal courts. Identifying and classifying stylistic and structural elements in the Persian language and its dialects is one of the challenges that require extensive field research.

This Page Intentionally Left Blank

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شناسایی هویت نوشتاری و گفتاری متهمان در دادگاه از منظر زبان‌شناسی حقوقی

ثریا سبھانی^۱، بهمن گرجیان*^۲، خلیل محمودی^۳، الخاص ویسی^۴

۱. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی کاربردی، دانشکده زبان‌شناسی، واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی، آبادان، ایران.

Email: sobhani@yahoo.com

۲. دانشیار، زبان‌شناسی کاربردی، دانشکده زبان‌شناسی، واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی، آبادان، ایران.

* نویسنده مسؤل: Email: bahman.gorjian@iau.ac.ir

۳. استادیار، گروه زبان‌شناسی کاربردی، دانشکده زبان‌شناسی، واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی، آبادان، ایران.

Email: khalil.mahmoodi@iau.ac.ir

۴. دانشیار، گروه زبان‌شناسی کاربردی، دانشکده زبان‌شناسی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.

Email: veysi@pnu.ac.ir

چکیده:

زبان‌شناسی حقوقی، مطالعه علمی زبان به صورت کاربردی و متناسب با اهداف حقوقی است. این رشته شاخه‌ای از زبان‌شناسی کاربردی که بر پایه دانش زبانی و در راستای نیاز افراد در مطالعه پرونده‌های قانونی بشر شکل گرفته است و در مسیر رشد و پویایی خود، به مبانی زبان‌شناسی نظری در امور حقوقی نیازمند است. در دادگاه‌ها پرونده‌هایی وجود دارد که رسیدگی به آنها در گرو تشخیص هویت نوشتاری و گفتاری مجرمین آن است. به همین منظور بر آنیم تا در یک پژوهش توصیفی و تحلیلی، رویکرد زبان‌شناسی حقوقی مک‌نامین را در مورد تحلیل و کارکرد آن را در خصوص تشخیص هویت نوشتاری و گفتاری مجرمین در محاکم دادرسی مورد ارزیابی قرار دهیم. بر همین اساس، پس از گریزی کوتاه به نقطه نظرات این زبان‌شناس، دو پرونده واقعی در دادگاه‌های خوزستان مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که کاربرد این نظریه می‌تواند در کشف جرم و احراز هویت نوشتاری و گفتاری مجرمین در پرونده‌های

کپی‌رایت و مجوز دسترسی آزاد:

کپی‌رایت مقاله در مجله پژوهش‌های حقوقی نزد نویسندگان (ها) حفظ می‌شود. کلیه مقالاتی که در مجله پژوهش‌های حقوقی منتشر می‌شوند با دسترسی آزاد هستند. مقالات تحت شرایط مجوز Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0 منتشر می‌شوند که اجازه استفاده، توزیع و تولید مثل در هر رسانه‌ای را می‌دهد، به شرط آنکه به مقاله استناد شود. جهت اطلاعات بیشتر می‌توانید به صفحه سیاست‌های دسترسی آزاد نشریه مراجعه کنید.

پژوهش‌های حقوق

انجمن ملی حقوق‌پژوهان ایران

نوع مقاله:
پژوهشی

DOI:
10.22034/ILCJ.2023.329574.1652

تاریخ دریافت:
۲۱ شهریور ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش:
۱۷ دی ۱۴۰۱

تاریخ انتشار:
۱۰ اسفند ۱۴۰۱

حقوقی کارگشا باشد. آنچه لزوم آن در طول این پژوهش بیش از پیش احساس شد، نیاز مبرم به حضور یک زبان‌شناس حقوقی متخصص و آشنا با نشانگرهای سبکی و کلامی نظیر ویژگی‌های آوایی، واژگانی، معنایی، نحوی در شناخت هویت متهم است. این مدل می‌تواند در تشخیص هویت نوشتاری و گفتاری متهمان به بازجوی پرونده، قاضی و وکلا کمک نماید.

کلیدواژه‌ها:

زبان‌شناسی حقوقی، تشخیص هویت گفتاری و نوشتاری، مک منامین، متهم، دادگاه.

برگرفته از رساله دکتری با عنوان «تجزیه و تحلیل مکالمات دادگاه کیفری در ایران: بررسی عوامل کاربرد شناختی زبان دادگاه» دانشگاه آزاد اسلامی - واحد آبادان

حامی مالی:

این مقاله هیچ حامی مالی ندارد.

سیاسکزاری و قدردانی:

بدین وسیله از دانشگاه آزاد اسلامی - واحد آبادان، بابت همکاری در تهیه و نگارش این پژوهش سپاسگزاری می‌شود.

مشارکت نویسندگان:

ثریا سبهانی: اعتبارسنجی، تحلیل، تحقیق و بررسی، نوشتن - پیش‌نویس اصلی، نوشتن - بررسی و ویرایش. بهمن گرجیان: مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، تحلیل، منابع، نظارت بر داده‌ها، تصویرسازی، نظارت. خلیل محمودی: روش‌شناسی، اعتبارسنجی، تحلیل، نوشتن - پیش‌نویس اصلی، نوشتن - بررسی و ویرایش. الخاص ویسی: مفهوم‌سازی، استفاده از نرم‌افزار، تحلیل، منابع، نوشتن - پیش‌نویس اصلی، نوشتن - بررسی و ویرایش.

تعارض منافع:

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

استناددهی:

سبهانی، ثریا، بهمن گرجیان، خلیل محمودی و الخاص ویسی. «شناسایی هویت نوشتاری و گفتاری متهمان در دادگاه از منظر زبان‌شناسی حقوقی». مجله پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی ۱۰، ش. ۲۰ (۱۰ اسفند، ۱۴۰۰): ۲۸۹-۳۱۶.

مقدمه

زبان بشر، یک نظام ارتباطی است که صداها و معانی را با هم ترکیب می‌کند تا آنچه افراد، به عنوان زبان طبیعی می‌شناسند به کار برده و تولید نمایند. گویشوران یک زبان، این توانایی را دارند که صداها را با هم ترکیب نموده و کلمات را بسازند و از ترکیب کلمات، ساختارهای بزرگ‌تری ایجاد نمایند؛ به گونه‌ای که هر گوینده و شنونده‌ای به صورت دو طرفه، آن را با معانی خاص که مرتبط با بافت زبانی و اجتماعی آن است، تطبیق دهند.

زبان از دو بخش صورت^۱ و نقش^۲ تشکیل شده است. در دوره زبان‌آموزی، گویشوران به طور هم‌زمان صورت‌ها و نقش‌های زبانی را فرامی‌گیرند. این دو مقوله نمی‌تواند از هم جدا باشد و با هم زبان فراگرفته را شکل می‌دهند. صورت، به ساختار زبان اشاره دارد و به عنوان یک نظام زبانی تعریف می‌شود و نقش، به کارکرد زبان می‌پردازد که به عنوان یک بخش جدایی‌ناپذیر از تعامل اجتماعی بشر شناخته می‌شود.^۳ زبان‌شناسان از دیرباز به بررسی زبان و چگونگی فرایند تولید و تفسیر آن توسط گویشوران علاقه‌مند بوده‌اند. برای این منظور، آنان دو مقوله صورت و نقش زبان را به مؤلفه‌های مختلفی تقسیم کرده‌اند. چنین تقسیماتی مطالعه و توصیف زبان را آسان‌تر و درک آن را بهتر می‌سازد. در این خصوص، صورت زبان به شاخه‌های آواشناسی^۴، واج‌شناسی^۵، واژه‌شناسی^۶، معنی‌شناسی^۷، نحو^۸ و واژگان ذهنی^۹ و همچنین نقش زبان به حوزه‌های تحلیل گفتمان^{۱۰} و کاربردشناسی^{۱۱} اشتقاق یافته‌اند. توسط مطالعه این دو مقوله و زیرشاخه‌های آن می‌توان زبان گفتاری و نوشتاری افراد را از هم تشخیص داد.^{۱۲}

1. Form

2. Function

۳. عباس زاده، فرنگیس، بهمن گرجیان، الخاص ویسی، الخاص و مهران معماری، «تجزیه و تحلیل هنجارهای زبانی گفتمان در محاکم کیفری بر اساس نظریه مک منامین: مطالعه موردی در دادگاه کرباسچی»، مجله پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی ۹(۱۸)(۱۴۰۰)، ۴۱۱-۴۳۳.

4 Phonetics

5. Phonology

6. Morphology

7. Semantics

8. Syntax

9. Lexicon

10. Discourse Analysis

11. Pragmatics

۱۲. عباس زاده، فرنگیس، بهمن گرجیان و الخاص ویسی، «تحلیل نشانگرهای کلامی و سبکی در گفتمان حقوقی

زبان‌شناسی که چندی است در میان رشته‌های علوم انسانی، جای پای خود را باز کرده است، حوزه‌ای میان رشته‌ای است که به مطالعه علمی زبان می‌پردازد. تعامل میان این رشته و رشته‌های دیگر، به رفع نیازهای بشر کمک بسزایی کرده است.^{۱۳} یکی از کاربردهای این رشته، در حوزه حقوقی و کمک به کشف جرم و شناخت هویت مجرمین در شرایطی است که احراز آن دشوار است. این رشته نوظهور، نیازمند پایه‌های محکم نظری است.

در میان پژوهش‌های زبانی در ایران، واکاوی‌هایی که بتواند بر پایه نظریه‌های زبانی به تحلیل و بررسی پرونده‌های حقوقی بپردازد، کمتر به چشم می‌خورد. در همین راستا بر آنیم تا در یک مطالعه توصیفی و تحلیلی، شیوه‌های تشخیص هویت مجرمین را از طریق گفتار و نوشتارشان در دو پرونده، از دیدگاه مک‌منامین، بررسی نموده و کارآمدی این نقطه‌نظر را مورد کنکاش قرار دهیم. بدیهی است که پیشرفت‌های نظری در حوزه زبان‌شناسی حقوقی می‌تواند در رشد این رشته علمی و عملی مفید بوده و بیش از پیش، راهگشای مشکلات و پیچیدگی‌های حقوقی واقع گردد.^{۱۴}

۱- پیشینه تحقیق

در زمینه زبان‌شناسی حقوقی، تحقیقات و پژوهش‌های کمی صورت گرفته است. به نظر می‌رسد این حوزه مطالعاتی بسیار نوپا است و در ابتدای راه قرار دارد. در ارتباط با تلاش‌های انجام شده، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

منصفی^{۱۵}، در یک مطالعه موردی، فرایند بازجویی را در محاکم دادرسی مورد بررسی قرار داد. در این خصوص، وی در جلسات متوالی یک پرونده حقوقی، به کارکرد انواع سؤالات اعم از سؤالات بله/خیر، سؤالات حاوی کلمات پرسشی و سؤالات ضمیمه‌ای در پرسش‌های وکلا از شهود و خواننده پرداخت. او با اذعان به این مسأله که سؤالات بله/خیر، دارای پاسخ‌های محدود و کنترل شده و سؤالات حاوی کلمات پرسشی، دارای پاسخ‌های نامحدود و غیر کنترل شده است، به این نتیجه رسید که سؤالات بله/

دادگاه‌های انقلاب»، زبان فارسی و گویش‌های ایرانی (۲) ۵ (۱۳۹۹)، ۲۳۱-۲۴۴؛ مومنی، نگار، «زبان‌شناسی قانونی:

بررسی شهادت در دادگاه با توجه به ویژگی‌های زبانی»، نشریه کارآگاه ۱۰ (۱۳۸۹)، ۶۰-۸۳.

۱۳. آقا گل‌زاده، فردوس، زبان‌شناسی حقوقی (قانونی): رویکردی نوین در زبان‌شناسی کاربردی، در مجموعه مقاله‌های

نخستین همایش انجمن زبان‌شناسی ایران (تهران: انجمن زبان‌شناسی ایران، ۱۳۸۴).

۱۴. فردوس آقا گل‌زاده، زبان‌شناسی حقوقی: تحلیل گفتمان حقوقی (تهران: انتشارات نویسه پارس، ۱۳۹۴)، ۴۸.

15. Roya Monsefi, "Language in criminal justice: Forensic linguistic in shipman trial", *International Journal of Law, Language & Discourse* 2(2)(2012), 43-89.

خیر، پرسامدترین نوع پرسش در جلسات بازجویی از شهود و خواننده را تشکیل می‌دهند. منصفی علت این امر را در نوع پاسخ‌دهی به این‌گونه سؤالات و محدود نمودن سخنان شهود و خواننده برای رسیدن به اهداف پرونده تشخیص داد. وی افزود که وکلا ترجیح می‌دهند تا از طریق نوع سؤالاتی که مطرح می‌کنند، داستان حوادث را آن‌گونه که مدنظر خود دارند، از زبان شهود و خواننده بیان و از این طریق به تصمیم‌گیری هیأت منصفه کمک نمایند. همچنین در این پژوهش، سؤالات ضمیمه‌ای، دارای کمترین بسامد در طی فرایند دادرسی اعلام گردید.

مومنی^{۱۶}، در پژوهش دیگری، مسأله شهادت در دادگاه را با توجه به ویژگی‌های زبانی مورد بررسی قرار داد. او پژوهش خود را در دو بخش پی گرفت. در بخش نخست، وی به بررسی سبک کلام به هنگام شهادت پرداخت و با گردآوری داده‌ها از سی آزمودنی به این نتیجه رسید که سبک کلام به دو دسته سبک ضعیف و سبک قوی تقسیم می‌شود و هر کدام دارای ویژگی‌های خاصی (مانند تنوع واژگانی برای سبک کلامی قوی و جمله‌های ناتمام برای سبک کلامی ضعیف) هستند. در بخش دوم نیز، نگارنده مقاله به اثبات شهادت دروغ از طریق ابزارهای زبانی مبادرت نمود. برای این منظور، وی با تحلیل یک پرونده واقعی و با استفاده از ابزارهای زبان‌شناختی مانند تلویح، انسجام دستوری و غیره ثابت کرد که فرد مظنون به اتهام شهادت دروغ، مجرم است و از این رو می‌توان وجود جرم را اثبات کرد.

لین فوت^{۱۷}، در بخشی از رساله دکتری خویش که در حوزه زبان‌شناسی حقوقی انجام شد، اصول همکاری گرایس^{۱۸} را در پاسخی که مظنونین به سؤالات مطرح‌شده از سوی بازجویان می‌دهند و همچنین سبک ارتباطی آنان را در طی چنین تعاملاتی بررسی نمود. او به این نتیجه رسید که از میان اصول کیفیت^{۱۹}، کمیت^{۲۰}، ارتباط^{۲۱} و شیوه^{۲۲}، اصل ارتباط بیش از سایر اصول از سوی بازجوشوندگان مورد نقض قرار می‌گیرد. لین فوت در مطالعه خود، اصل ادب در زبان^{۲۳} را نیز مدنظر قرار داد.

۱۶. مومنی، پیشین، ۶۰-۸۳.

17. Kerry Linfoot-Ham, *Forensic linguistics, first-contact police interviews, and basic officer training* (University of Florida. 2007), 53.

18. Paul H. Grice. *Logic and Conversation*. In P. Cole, and J. L. Morgan (eds.), *Speech acts*, 41-58 (New York: Academic Press. 1975).

19. Quality

20. Quantity

21. Relevance

22. Manner

23. Politeness

مطالعات زیادی در باب بازجویی در محاکم حقوقی و زبان به‌کاررفته در آن، به رشته تحریر درآمده است؛ باوجوداین، توصیف زبان به‌کاررفته از سوی بازجویان، مظنونین و شهود در فرایند بازجویی کمتر از منظر حوزه‌های زبانی مطرح شده است. به عنوان مثال، آینس ورث^{۲۴}، شیوه کنترل زبان را در شهود بررسی کرده و چندین نکته درخور توجه را در این رابطه ذکر کرده است. جالب‌ترین نکته این است که استفاده محتاطانه از زبان به علت ویژگی شخصیتی زنان و افراد دارای صغر سن، کمتر می‌تواند منجر به بیان درستی از حقوق آنان شود. مسائل مربوط به جنسیت افراد، اشخاص دارای صغر سن و مسائل حقوقی آنان بیشتر موضوع تحقیق در خصوص زبان‌شناسی حقوقی هستند.^{۲۵} اگرچه این موضوعات نیاز به پژوهش بیشتر دارند، اما غیرمستقیم به مطالعه حاضر مربوط می‌شوند.

حوزه مطالعاتی دیگر که مرتبط با زبان و مسائل حقوقی است، به موضوع تعصب و یا سوءاستفاده کلامی می‌پردازد که توسط برخی پژوهشگران^{۲۶} انجام گرفته است. تحقیقات دیگری نیز صورت گرفته است که کمتر به موضوع نظریه‌های زبانی و حقوق مرتبط می‌شود. به عنوان مثال، یزچک^{۲۷}، مسائلی را در باب بازجویی‌های پلیس در محاکم حقوقی ارائه می‌دهد. این پژوهشگر، شخصیت‌های افراد بازجوشونده را در انواع «شاکی»، «مطلع»، «مشکوک»، «طفره رو»، «پرشان فکر» و در نهایت «مجرم» فهرست کرده است. او «مجرمین» را نیز به دو دسته «مجرمین جامعه‌ستیز» و «مجرمین روانی» تقسیم نموده است. تقسیماتی این‌چنینی و توصیفات آن، علاوه بر اینکه می‌تواند راهنمای مفیدی برای افراد غیرمتخصص در انواع تحلیل‌های حقوقی به شمار رود، در عین حال می‌تواند نشان‌دهنده دقت بیشتر در کار باشد و از لحاظ تجربی، تمایزات رفتاری قابل مشاهده‌تری را ایجاد نماید.

۲- سؤال تحقیق

با توجه به نمونه‌های ذکر شده در بخش پیشینه تحقیق و علی‌رغم پژوهش‌های صورت‌گرفته در زمینه زبان‌شناسی حقوقی، همچنان این حوزه با کاستی‌های نظری در مواجهه با کشف جرم در گفتار و نوشتار

24. Janet, E. Ainsworth, "In a different register: The pragmatics of powerlessness in police interrogation", *Yale Law Journal* 103(2)(1993), 259-322.

25. Faye Crosby and Linda Nyquist, "The female register: An empirical study of Lakoff's hypothesis", *Language in Society* 6(3)(1977), 313-322.

26. Adrian Cho, "Verbal abuse: By twisting their words: US cops deny suspects their legal rights", *New Scientist* 169(2001), 1-7; Linfoot-Ham, op.cit., 1.

27. Charles., L. Yeschke, *Interviewing: An introduction to interrogation* (Springfield, Illinois: Charles C. Thomas. 1987).

مظنونین روبه‌رو است. هدف از مطالعه حاضر پاسخ به این پرسش است که: آیا نظریات زبان‌شناسی مطرح شده در رویکرد مک منامین می‌تواند منجر به تشخیص هویت نوشتاری و گفتاری مجرمین در دادگاه شود؟

۳- زبان‌شناسی حقوقی چیست؟

دانش زبان‌شناسی بر درک نظام زبان استوار است. این دانش، دو هدف نظری و عملی را دنبال می‌کند. در دستیابی به اهداف نظری، زبان‌شناسان، قوانین و الگوهای زبان را کشف و سپس آنها را در زبان‌های جهان توصیف می‌کنند. زبان‌شناسان، در جست‌وجوی آن ویژگی‌های زبانی هستند که در همه زبان‌ها موجود و جنبه همگانی داشته باشد و نیز آن خصوصیتی که در زبان‌ها و خانواده‌های زبانی خاص یافت شود. در اهداف عملی، زبان‌شناسان تلاش می‌کنند که این دانش را برای آموزش گویشوران به کار گیرند؛ به عنوان مثال، در تدریس زبان، آموزش زبان‌شناسی حقوقی و تربیت مترجم حقوقی دانش زبان‌شناسی کاربردی اهمیت فراوان دارد. آن حیطة از زبان‌شناسی که به این اهداف عمل‌گرایانه می‌پردازد، زبان‌شناسی کاربردی نام دارد. به‌طورکلی، زبان‌شناسی کاربردی، به‌کارگیری دانش و اصول زبانی در راستای نیازهای بشر تعریف می‌شود. در ابتدا، این حوزه فقط به مطالعه چگونگی آموزش و فراگیری زبان‌ها محدود می‌شد، اما هم‌اکنون این رشته به حوزه‌هایی خارج از آموزش زبان، گسترش یافته است. یکی از این حوزه‌های کاربردی، زبان‌شناسی حقوقی است که تلاش دارد از طریق مطالعه علمی زبان، به حل مشکلات حقوقی مبادرت نماید. به موازات گسترش این رشته، طبقه‌بندی‌هایی جهت مطالعه دقیق‌تر آن شکل گرفت.

۴- حوزه‌های زبان‌شناسی حقوقی کدام است؟

حوزه‌های زبان‌شناسی حقوقی به دنبال طبقه‌بندی‌های موجود در ساختار (صورت) و کارکرد (نقش) زبان که در بخش مقدمه به آنها اشاره شد، به عنوان زیربنایی برای فهرست کردن حوزه‌های واقعی این رشته به وجود آمد. در برخی موارد، حتی طبقه‌بندی محدودتری مورد نیاز است. به عنوان مثال، مطالعات در حوزه آواشناسی حقوقی، به‌طور هم‌زمان سه جنبه مجزا از توصیف آوایی، یعنی اکوستیک، شنیداری و تولیدی را در برمی‌گیرد. در این مدل، مک منامین مطالعات حوزه‌های زبان‌شناسی حقوقی را در زمینه‌های زیر ذکر کرده است که به تعدادی از آنها پرداخته می‌شود.

الف) آواشناسی شنیداری

در این حوزه، از شیوه‌های تحلیل شنیداری جهت تمیز و تشخیص صدای مجرمین توسط قربانی‌ها و شهود استفاده می‌شود. مواردی چون تقلید صدا، تغییر لهجه و شناسایی ویژگی‌های صدای مجرمین از قبیل تداخل زبان مادری، لهجه فردی و گویش مربوط به یک منطقه در این حوزه بررسی می‌شود.

ب) آواشناسی اکوستیک

در این حوزه به منظور تشخیص و تعیین مجرمین، ویژگی‌های فیزیکی صدای آنان را با استفاده از شیوه‌های اکوستیک و توسط ابزارهای اندازه‌گیری، مانند طیف نگار صوتی، تجزیه و تحلیل می‌نمایند. بخش عمده مطالعات تحلیل اکوستیک در آواشناسی حقوقی به شناسایی مجرم می‌پردازد، اما مطالعات زیادی نیز در این حوزه به منظور شناسایی خصوصیات فردی گوینده، مانند قد و وزن، تعیین طبقه اجتماعی و یا جغرافیایی متعلق به زبان، تغییر لهجه و صدا، اثر مستی بر گفتار و جنبه‌های تخصصی الگوهای گفتاری، صورت پذیرفته است.

پ) معنی‌شناسی: تفسیر معنایی گفتار

تحلیل معنایی گفتار، به بررسی مفهوم یک واژه در ارتباط با واژگان دیگر زبان و یا ارجاع یک واژه به خارج از زبان، یعنی به اشیاء، اعمال و موقعیت‌های جهان پیرامون، می‌پردازد. تلاش‌های این حوزه در راستای تفسیر و قابلیت درک زبان گفتاری و نوشتاری است که فهم آن دشوار است. از موارد انجام‌شده می‌توان به تفسیر معنایی دستورات قاضی، تفهیم جرم به متهمین، تفسیر علائم تجاری و هشدارهای پلیس اشاره کرد.

ت) تحلیل کلام و کاربردشناسی در تفسیر معنای استنتاجی

تحلیل کلام، مطالعه سخنان مبسوط (مانند حکایات و مکالمات) و از نوعی است که در فرایند حقوقی رخ می‌دهد. کاربردشناسی نیز، تحلیل معنای مورد نظر گوینده در استفاده از زبان تعریف می‌شود. وجود این حوزه در اهداف حقوقی مهم می‌نماید؛ زیرا گویندگان و نویسندگان اغلب به طور مستقیم کلمات را بامعنایی که منتقل می‌کنند، تطبیق نمی‌دهند و از این رو، معنای ثانویه‌ای مدنظر آنان قرار دارد. بر همین اساس ممکن است شنوندگان و یا خوانندگان در تطبیق عبارات با معنای مورد نظر ناموفق باشند و این امر منجر به درک نادرست، عدم ارتباط و یا حتی تعارض گردد.

ث) زبان قانون

این حوزه از زبان‌شناسی حقوقی به سادگی زبان قانون می‌پردازد و بر این موضوع تأکید دارد که زبان احکام قانونی و شکایت‌نامه‌های مراجعه‌کنندگان به محاکم دادرسی باید واضح، مختصر و ساده باشد. شاید مهم‌ترین پیشرفت در زبان قانون با کتاب ملینکف^{۲۸} در سال ۱۹۶۳ آغاز شد. وی دو اصل ایجاز و شفافیت را در قانون مطرح نمود که بعدها تا سادگی زبان قانون، سیاست‌های بیمه و ادبیات مصرف‌کننده بسط یافت.

ج) زبان اتاق دادگاه

اشخاصی که در اتاق دادگاه سخن می‌گویند، قضات، وکلا و شهود هستند. تحقیق مرتبط با تحلیل کلام و کاربردشناسی در زبان اتاق دادگاه، این زبان را به یک حوزه از زبان‌شناسی حقوقی مبدل کرده است که عامل مهمی در تأثیر بر نتایج پرونده محسوب می‌شود. مطالعات در این حوزه، تحلیل زبان همه افرادی را در برمی‌گیرد که در اتاق دادگاه نقش ایفا می‌کنند.

چ) تفسیر و ترجمه

پژوهشگران دانشگاهی و حقوقی در مطالعات اخیر خود، توجه دوچندانی به نظریه‌هایی در حوزه تفسیر و ترجمه داشته‌اند. ترجمه متون در دادگاه از زبانی به زبان دیگر مستلزم آگاهی مترجم از زبان مبدأ و مقصد از یک سو و احاطه بر موضوع حقوقی از سوی دیگر دارد.^{۲۹} ترجمه در بافت قانونی نیز به بیش از یک مطابقت کلمه به کلمه و تحت‌اللفظی بین دو زبان نیازمند است. این فعالیت مربوط به فراهم آوردن ترجمه‌های معتبر و موثق از اسناد مورد نیاز در جریان محاکمه‌ها و در شرایطی است که بیش از یک زبان در آن بافت حقوقی به کاررفته است. تفسیر کلام یا نوشتار مهارتی پیچیده‌تر از ترجمه است زیرا نیاز به بررسی سایر عوامل جدای از متن حقوقی دارد. عواملی چون محیط پیرامون، نقش افراد، موضوع دعوی، پیشینه موضوع، فرهنگ حاکم، زمان، مکان، سطح تحصیلات افراد، جنسیت طرفین دعوی و موقعیت آن اتفاق و حادثه باید مدنظر مفسر باشد. لذا این موارد تفسیر مکالمات و متون حقوقی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و در بافت‌های حقوقی کار مفسر را از مترجم شفاهی و کتبی مشکل‌تر می‌سازد.

28. David Melinkoff, *The language of the law* (Boston: Little, Brown, and Company, 1963), 119.

۲۹. آقاگل‌زاده، زبان‌شناسی حقوقی: تحلیل گفتمان حقوقی، پیشین، ۶۹.

ح) تعیین هویت نوشتاری و گفتاری

این حوزه از زبان‌شناسی حقوقی به بررسی پرونده‌هایی می‌پردازد که همگی دارای نویسندگان متهمی هستند که به نشر نامه‌های بی‌هویت و یا با امضای جعلی در خطاب به فرد یا سازمانی مبادرت نموده و منجر به تضرر آنان گشته و مورد شکایت قرار گرفته‌اند. در شرح این حوزه، ابتدا باید به این مسأله پرداخت که دو راه عمده در شناسایی صاحب اثر وجود دارد. یکی از طریق روش سبک‌شناسی است که تعیین می‌کند نوشتار موجود چه ارتباطی با تعیین هویت نویسنده مظنون دارد؟

به‌طورکلی سبک‌شناسی، مطالعه علمی الگوهای گونه‌زبانی در زبان نوشتاری است. هدف از این مطالعه، تعیین زبان فردی است که منجر به توصیف و تشخیص ویژگی‌های زبانی یک فرد می‌شود.³⁰ بر همین اساس، سبک‌شناسی حقوقی به عنوان به‌کارگیری علم سبک‌شناسی زبانی در بافت‌های حقوقی تعریف می‌شود. تأکید این حوزه بر زبان نوشتاری است و می‌توان از آن در تجزیه و تحلیل زبان گفتاری که به صورت متن نوشتاری (مانند نگارش مکالمه‌ها ضبط شده، مصاحبه‌ها و غیره) درمی‌آید استفاده نمود. کارکرد اصلی این حوزه در تعیین هویت نویسنده مورد اتهام است که با تحلیل سبک زبان نوشتاری یا گفتاری مظنونین همراه است. این حوزه بر این اصل استوار است که سبک نوشتاری و گفتاری انسان‌ها از لحاظ سبکی و ساختاری بی‌همتا است و بر گونه‌پذیری ذاتی زبان تکیه دارد. بر طبق این اصل، هیچ دو نویسنده‌ای یا گوینده‌ای در یک زبان دقیقاً به یک شیوه یکسان نمی‌نویسند یا صحبت نمی‌کنند.

سبک فردی در نوشتار یا گفتار، در الگوهای اصلی زبانی و معمول یک نویسنده یا گوینده درون‌سازی و نمایان می‌گردد و در طول زندگی فرد شکل می‌گیرد. یک زبان، به صورت هم‌زمان، به‌وسیله تمام گویشوران آن فراگرفته می‌شود، ولی به صورت منحصر به فرد نیز توسط آنان مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این صورت الگوهای سبکی عام مخصوص یک منطقه و افراد آن جامعه بوده و در سطح فردی نیز دارای الگوهای فردی است. در این صورت می‌توان سبک فردی را از سبک عام یا اجتماعی جدا کرد. مثلاً سبک گفتاری در گویش اصفهانی یک سبک عام و تکیه کلام در یک فرد خاص می‌تواند سبک فردی یا خاص تلقی شود. همین امر در نوشتار نیز صادق است. از مجموعه انتخاب‌های همیشگی و فردی صورت‌های زبانی توسط یک نویسنده نشأت می‌گیرد. اینکه چرا یک نویسنده یا گوینده، یک صورت زبانی را از میان صورت‌های دیگر انتخاب می‌کند، نتیجه تفاوت در دانش زبانی افراد است. در هر لحظه، یک نویسنده آن عناصر زبانی را انتخاب می‌کند که بتواند به بهترین وجه گویای سخن او باشد.

30. Ainsworth, op.cit., 259-322.

این انتخاب اغلب توسط شرایط بیرونی تعیین می‌شود و سپس بر اثر به‌کارگیری همیشگی یک صورت زبانی به جای صورت‌های دیگر است که به شکلی آگاهانه تا حدی آگاهانه، نیمه آگاهانه و ناآگاهانه اتفاق می‌افتد.

رویکرد مذکور در تشخیص هویت نویسنده یا گوینده بر این واقعیت بنا نهاده شده است که الگوهای زبانی خاص هر نویسنده یا گوینده، معمولاً به حدی محرز هستند که از لحاظ تجربی با مشاهده و تحلیل زبانی دقیق، قابل توصیف و اندازه‌گیری بوده است و تشخیص آن را امکان‌پذیر می‌سازد. بر این اساس، سبک‌شناسی زبان از دو شیوهٔ تحلیلی در تشخیص هویت نویسنده بهره می‌برد: کیفی^{۳۱} و کمی^{۳۲} و هر کدام از لحاظ سبکی و ساختاری مدنظر قرار می‌گیرد. در شیوهٔ کیفی، ویژگی‌های سبک زبانی یک نوشته شناسایی می‌شوند و سپس به عنوان ویژگی‌های یک نویسنده توصیف می‌گردند. در شیوهٔ کمی، نشانگرهای سبکی خاصی در متن (گفته‌های مظنونین که به صورت نوشتار) مشخص می‌شوند و سپس به شکل آماری مورد اندازه‌گیری قرار می‌گیرند. به عنوان مثال، بسامد نسبی وقوع آنها محاسبه می‌گردد. شیوه‌های کیفی و کمی، مکمل یکدیگرند و اغلب به منظور شناسایی، توصیف و اندازه‌گیری وجود و یا نبود نشانه‌های یک سبک در نوشته‌های مشخص و معین نویسنده‌ها و همچنین نوشته‌های بی‌هویت، مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۵- چگونگی حذف و یا شناسایی افراد مظنون

در شرایط تعیین هویت نویسنده یا گوینده مظنون، یک گفته یا نوشته مورد اتهام و بی‌هویت را با نوشته‌های مشخص و معین از یک یا چند فرد مورد ظن، مقابله و مقایسه می‌کنند. چنین قیاسی با بررسی و تحلیل سبک نوشتاری یا گفتاری تمامی این نوشته‌ها یا گفته‌ها همراه می‌شود. به منظور دستیابی به یک تحلیل درست از سبک نوشتاری، کلیه نشانگرهای سبکی در این متون مشخص می‌گردند. این نشانگرها عبارتند از:

الف) نشانگرهای سبکی^{۳۳}

به‌طور کلی در مطالعات سبک‌شناسی زبان، نشانگرهای سبکی را بر اساس سه ویژگی که عبارتند از زبان معیار (به بازار می‌روم)، انحراف از زبان معیار (به بازار می‌رم) و گونه‌ای خارج از زبان معیار (مرم بازار که

31. Qualitative
32. Quantitative
33. Style-Markers

سبک گویش خراسانی است.) مشخص می‌کنند و سپس با استفاده از شیوه‌های تحلیل کیفی و کمی که پیش‌تر به آنها پرداخته شد، این نشانگرها را مشخصه سبک فردی یا اجتماعی نویسنده یا گوینده قلمداد می‌نمایند.^{۳۴}، یازده دسته از این علائم را به شرح زیر معرفی کرده است:

قالب‌بندی متن: به‌عنوان مثال، توجه به عواملی چون صفحه‌آرایی، جایگاه شماره صفحه، شیوه تاریخ‌نویسی، پاراگراف‌بندی، حاشیه‌ها، اندازه قلم، برجسته‌سازی، خط‌کشی زیر واژگان و ... را می‌توان مدنظر قرار داد.

اعداد و نمادها: به‌عنوان مثال می‌توان به شکل ریاضی و یا حروفی اعداد در متن، شیوه نگارش شماره‌های تلفن، مبالغ پول، چگونگی استفاده از علائم و نمادهای ریاضی مثل «مساوی» و ... اشاره کرد. اختصارات: به‌عنوان مثال می‌توان نوع اختصارنویسی با حروف بزرگ و یا کوچک، اختصارنویسی نوع خاصی از واژگان معمولی (مثل uni به جای university)، استفاده از نوع خاصی از اختصارنویسی در واژگان خطاب‌ی (مثل Ms., Mrs., Miss) و ... را نام برد.

علائم نشانه‌گذاری: به‌عنوان مثال می‌توان به شرایط استفاده از ویرگول، نقطه، نقطه ویرگول، دو نقطه، علامت تعجب، علامت سؤال، خط فاصله، سه نقطه، ممیز، گیومه، آپوستروف، پرانتز و ... توجه کرد.

بزرگ‌نویسی حروف: به‌عنوان مثال، بررسی موارد استفاده از حروف بزرگ، استفاده بیش از اندازه و یا فقدان حروف بزرگ در متن، استفاده از حروف کوچک به جای حروف بزرگ، فقدان حروف بزرگ در اسامی، عناوین و نام مکان‌ها و ... می‌تواند به تشخیص سبک نویسنده، کمک شایانی داشته باشد.

شیوه املانویسی: مثلاً، جدا نوشتن کلمات مرکب، ترکیب کلمات جدا، اشتباه در نگارش کلمات هم‌آوا (مثل خوار و خار یا wright, right, write.rite)، استفاده نامناسب از بعضی حروف (مثل کاربرد s به جای z)، حذف حرف e ناملفوظ پایانی و ... را می‌توان نام برد.

واژه‌سازی: به‌عنوان مثال می‌توان به استفاده از حرف تعریف an به جای a، شکل جمع واژه به جای مفرد، عدم استفاده و یا استفاده نامناسب از تصریفات، استفاده از شکل کامل فعل به جای شکل گذشته آن، یکی کردن کلمات دوتایی (مثل give up)، استفاده از نماد & به جای واژه and و ... اشاره داشت.

نحو: به‌عنوان مثال، توجه به ساختار جمله (کوتاه یا بلند)، استفاده از جملات درونی، جایگاه قید در جمله، چگونگی جملات امری و سؤال‌ی، مطابقت فاعل و فعل و موارد این‌چنینی را مدنظر قرار داد.

34. McMenamin, op.cit., 356.

نوع کلام: مثلاً شیوه به‌کارگیری عبارات آغازین کلام، شیوه استفاده از عبارات نتیجه‌گیری، توالی تغییرات زمان فعل، نوع مرتب کردن ایده‌ها، استفاده از اعداد ترتیبی (اولاً، نخست، اولین، ...)، استفاده و یا عدم استفاده از پاراگراف کوتاه، استفاده از درخواست‌ها به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم و مواردی از این دست می‌تواند نمایانگر سبک خاصی از نویسندگی باشد.

اشتباهات و تصحیح در متن: وجود تصحیح مشابه بین نوشته‌های بی‌هویت و نوشته‌های معین افراد، توجه به نوع افزوده‌های متنی به منظور تصحیح، شکل تایپ غیرمتعارف برخی واژه‌ها، تکرار متوالی بعضی واژه‌ها، استفاده از نمادهای اشتباه و ... می‌تواند در تشخیص نوع سبک متمر ثمر باشد. واژگان و عبارات پربسامد: نویسندگان معمولاً از برخی واژه‌ها و عبارات و یا حتی اصطلاحات و کنایه‌های زبانی در آثار خود بیشتر بهره می‌برند. شناسایی این موارد و گاهی در صورت تکرار مداوم آن، محاسبه بسامد وقوع آن با استفاده از نرم‌افزار KWIC Concordance، می‌تواند در شناسایی سبک نویسنده مفید و کارگشا باشد.

بر اساس نشانگرهای گفتمانی در مطالعات موجود^{۳۵}، هفت دسته از نشانگرهای گفتاری به شرح زیر قابل بررسی است:

- ۱- لحن و آهنگ صدا (آهسته یا با صدای بلند)؛
- ۲- زیر و بمی یا کشیدگی هجا (نظیر گویش کاشانی یا یزدی)؛
- ۳- تکرار واژگانی یا عبارات کلیشه‌ای (عباراتی مانند مثلاً، متوجه‌ای، میدونی، یارو و غیره)؛
- ۴- ساختار مبهم (مانند خودم و خودش با یارو رفتیم)؛
- ۵- واژگان نامأنوس (مثل خاکتم در اشاره به احترام زیاد یا کلاکلا در اشاره به کلاهبرداری)؛
- ۶- کاربرد لقب یا ضرب‌المثل بیش از حد رایج (مثل لقب دادن به افراد «حسن کوتوله»، «زری پاکوتاه»، «جاسم ریزه» هر کی خربوزه می خوره پای لرزش میشینه و غیره)؛
- ۷- مکث یا توقف در سخن و دنبال کلمات گشتن.

نتایج این تحلیل ممکن است منجر به تعیین شباهت و یا عدم شباهت نوشته‌ها یا گفته‌های بی‌هویت و مورد اتهام با نوشته‌های مشخص و دارای هویت شود و حذف و یا شناسایی یک یا چند نویسنده مظنون

۳۵. آقاگل‌زاده، زبان‌شناسی حقوقی (قانونی): رویکردی نوین در زبان‌شناسی کاربردی، پیشین، ۱۶؛ آقاگل‌زاده، زبان‌شناسی حقوقی: تحلیل گفتمان حقوقی، پیشین، ۱۴؛ عباس‌زاده، گرجیان و ویسی، تحلیل نشانگرهای کلامی و سبکی در گفتمان حقوقی دادگاه‌های انقلاب، پیشین، ۲۳۱-۲۴۴؛

McMenamin, op.cit., 354.

را به دنبال داشته باشد و یا اینکه با توجه به اطلاعاتی که نه حذف و نه شناسایی نویسنده‌ها را در پی داشته باشد، بی نتیجه تمام شود. نتیجه‌گیری در خصوص تعیین هویت نویسنده یک متن در معرض اتهام، در یک پیوستار نُه قسمتی مطابق با جدول شماره ۱ اعلام می‌گردد.

جدول شماره ۱: پیوستار شناسایی هویت نوشتاری / گفتاری متهم

درجه احتمال	نتیجه تشخیص هویت متهم
۹	این فرد، به عنوان نویسنده / گوینده مطلب شناسایی شد.
۸	به احتمال قوی، نویسنده / گوینده این فرد است.
۷	احتمال دارد نویسنده / گوینده این فرد باشد.
۶	نشانه‌های گفتمانی در جهت نویسندگی / گویندگی این فرد مشهود است.
۵	بررسی نشان می‌دهد این شخص ممکن است نویسنده / گوینده مطلب باشد.
۴	نشانه‌های گفتمانی وجود دارد که نویسنده / گوینده را در فهرست مظنونین قرار می‌دهد.
۳	احتمال دارد نویسنده / گوینده این فرد نباشد.
۲	به احتمال قوی، نویسنده / گوینده این فرد نیست.
۱	این فرد نویسنده / گوینده مطلب / موضوع نیست.

جدول یک نشان می‌دهد که هویت نوشتاری افراد مورد اتهام در طی مرحله یک تا نُه قابل بررسی است. این پیوستار از شماره یک « این فرد نویسنده / گوینده مطلب نیست. «تا نُه» این فرد، به عنوان نویسنده / گوینده مطلب شناسایی شد.» ادامه دارد و نشان می‌دهد که قدم به قدم درصد احتمال شناسایی هویت بالا می‌رود به طوری که از شماره یک عدم امکان نویسندگی / گویندگی تا شماره نه که شناسایی هویت نویسنده کامل می‌شود. لذا در ورود مظنونین به نگارش در شماره یک تعداد آنها زیاد است و به تدریج با کنار گذاشتن افراد از لحاظ عدم تطابق با مدرک جرم تعداد آنها کمتر می‌شود. این کار ادامه دارد تا تمام نشانه‌های نوشتاری / گفتاری با مدرک نوشتاری / گفتاری جرم تطبیق کند. آنگاه به مرحله شماره نه می‌رسیم که هویت نوشتاری / گفتاری فرد کاملاً مشخص می‌گردد. حتی می‌توان برای هر مرحله شماره یک تا نه ده درصد را در نظر گرفت و آخرین شماره نود درصد از شناسایی مجرم را نشان می‌دهد. این جدول در مورد تشخیص هویت گفتاری نیز کاربرد دارد. در شناسایی مظنون از یک شروع می‌شود و تا نُه ادامه می‌یابد. در هر مرحله امکان حذف فرد مظنون از فهرست مظنونین وجود دارد. اگر سبک نوشتاری یا گفتاری فرد تا درجه احتمال نه ادامه پیدا کند هویت فرد محرز می‌گردد.

ب) چگونگی حذف نویسنده‌ها یا گوینده‌های مظنون

حذف نویسنده‌ها یا گوینده‌های مظنون با مقایسه عدم شباهت زبانی و سبکی یک گفته یا متن مشخص و معین از آن نویسنده‌ها با متن مورد اتهام صورت می‌گیرد. فرضیه این است که نوشته یا گفته مورد سؤال از چه کسی است. آیا این نوشته یا گفته شباهت کامل با نمونه‌های دیگر از فرد مذکور دارد؟ اگر شباهت دارد باید نشانگرهای سبکی در نظر گرفته شود. اثبات هویت شخص با تشابه کل نشانگرها از یک تا نه امکان‌پذیر است. اگر حداقل شباهت‌های موجود بین متن یا گفته مورد سؤال با متون و گفته‌های دیگران بالای ۳۰ درصد بود بررسی بیشتر مدرک الزام‌آور است. در غیر این صورت فرد می‌تواند مورد ظن نباشد؛ بنابراین شرایطی را که منجر به حذف فرد از فهرست متهمین می‌گردد باید تعیین شود. برای این منظور، موارد عدم تشابه نشانگرهای سبکی بین دو متن یا دو گفته ضبط شده را مشخص نموده و سپس با استفاده از معیارهای زبانی و آماری مناسب، این عدم تشابه با ذکر میزان آماری و درصد این عدم تشابهات موجب حذف فرد از چرخه بررسی می‌گردد. حتی یک عدم شباهت سبکی می‌تواند مهم باشد. لذا شباهت باید تکرارپذیر بوده و دارای بسامد قابل قبول باشد. تکرار مجموعه‌ای از نشانگرهای سبکی در یک متن و نبود آن در متن دیگر باشد. همان‌طور که شباهت‌ها در مقایسه گفته‌ها و نوشته‌ها مهم هستند به همان میزان نیز تفاوت‌ها مهم‌اند و تحلیل آماری باید به بررسی تفاوت و شباهت بسامد نسبی وقوع یک ویژگی در دو متن یا گفته مبادرت بپردازد.

ج) چگونگی تشخیص هویت متهم

در بررسی هویت نوشتاری و گفتاری فرضیه این است که نویسنده یا گوینده متن معین و مشخص، همان متهم است مگر خلاف آن ثابت شود. نویسنده یا گوینده باید در موارد مشابه همان نوع نوشتار و گفتار را استفاده کرده باشد که دارای سبک و نشانگرهای خاص زبانی و منحصر به فرد باشد. نمونه‌های سبکی^{۳۶} و زبانی^{۳۷} هر فرد در مکالمات و نوشته‌های وی به صورت ناخودآگاه هر روز استفاده می‌شود؛ بنابراین در جست‌وجوی تعیین شباهت بین نشانگرهای سبکی و زبانی هر متن یا گفته اصلی^{۳۸} با موارد بیانی و نوشتاری از همان شخص باید بود. سپس با استفاده از معیارهای زبانی و آماری مناسب، تک تک شباهت‌های مهم را تعیین و میزان درصد اطمینان در شناسایی مظنون را ذکر نمود. به عنوان مثال، یک

36. Stylistics

37. Linguistics

38. Questioned Text or Speech

شباهت زبانی مهم می‌تواند تکرار مشترک مجموعه‌ای از ویژگی‌ها و نشانگرهای سبکی در هر متن باشد و یک شباهت آماری مهم نیز می‌تواند وجود یک ویژگی مشترک آماری در درصد بسامد نسبی وقوع یک نشانگر سبکی و زبانی مشابه در موارد قبلی و مورد اخیر مورد اتهام در متن یا گفته فرد در نظر گرفته شود.

۶- مدل‌های تحلیلی جهت تعیین هویت

مک منامین^{۳۹}، سه مدل تحلیلی را برای تعیین هویت نویسنده معرفی می‌کند:

الف) الگوی شباهت^{۴۰}

این مدل، کاربردی‌ترین الگو در تعیین هویت نویسنده است. وقتی شواهد غیرزبانی، نویسنده‌های مظنون را فقط به یک یا تعداد اندکی از نویسنده‌ها محدود نماید، تعیین هویت فقط در جهت حذف و یا شناسایی آن نویسنده مظنون صورت می‌گیرد. به عنوان مثال، شرکت بزرگ مخابرات ایالات متحده، نامه‌های تهدیدآمیزی مبنی بر اطلاعاتی که فقط در دسترس دو نفر از افراد شرکت قرار داشت، دریافت نمود. این دو نفر، گیرنده نامه و نویسنده مظنون آن بود. به هنگام بررسی، هر دوی آنها نویسندگان احتمالی در نظر گرفته شدند.

در پرونده قتل در دادگاه‌های خوزستان نامه‌ای از فردی که خودکشی کرده بود بر جای مانده بود. وقتی نامه فرد با دستخط نوشته‌های دانشگاه و اوراق امتحانی وی مطابقت گردید محرز شد که نویسنده نامه دوست وی بوده که سعی در تقلید دستخط مقتول داشته است. هر چند در این کار تا اندازه‌ای موفق بود ولی از لحاظ سبک نوشتاری واژه‌هایی به کار گرفته شده با واژه‌های معمول در نوشتار مقتول مغایر بود. در نهایت سبک نوشتاری قاتل با نوشته‌های قبلی وی مقایسه گردید و محرز شد که با سبک نامه خودکشی مطابقت و هویت قاتل مشخص شد.

در پرونده دیگری در دادگاه‌های خوزستان خانمی از مزاحمت‌های تلفنی فردی شاکی شده بود که به صورت ناشناس از طریق خطوط موبایل سرقتی تماس می‌گرفت و وی را به قتل تهدید می‌کرد. پس از ضبط یکی از مکالمات وی و بررسی آن از روش شباهت‌های آوایی و سبکی با مکالمات تهدیدآمیز دیگر مشخص گردید که افراد مظنون باید از بین نزدیکان زن باشند. لذا چهار نفر از جمله همسر و خواستگاران سابق مورد ظن قرار گرفته و مکالمات آنها ضبط شدند. الگوی شباهت نشان داد که یکی از خواستگاران

39. McMenamin, op.cit., 412.

40. Resemblance Model

سابق که گویش شوشتری داشته است مبادرت به این امر کرده است. هر چند که متهم سعی در تغییر صدا بر آمده بود ولی تلفظ (ح) در این گویش حلقی بوده که با سه نفر دیگر متفاوت بود. همین شباهت متهم را مشخص نمود.

ب) الگوی سازگاری^{۴۱}

این مدل، زمانی به کار می‌رود که بخواهند تعیین نمایند آیا دو یا چند نوشته بی‌هویت، توسط یک نویسنده نوشته شده است یا خیر. حتی وقتی که به نظر می‌رسد نامه‌ها از سوی یک نویسنده نوشته شده باشد، گاهی اوقات سبک نوشته‌ها احتمال چند نویسنده را نشان می‌دهد. به عنوان مثال، یک شرکت بیمه می‌خواست بداند که آیا اقرارنامه‌های مختلف ده شاهد، واقعاً توسط افرادی که آنها را امضا کرده‌اند، نوشته شده‌اند یا اینکه همگی آنها توسط یک شاکی (یک نویسنده) نوشته شده و سپس از جانب ده نفر امضا شده‌اند. در کشف هویت نویسندگان شب‌نامه‌ها و نامه‌های تهدیدآمیز این الگو کارساز است.

ج) الگوی جمعیت^{۴۲}

این الگوی تحلیلی که بسطی از مدل شباهت است، وقتی مورد استفاده واقع می‌گردد که شواهد غیر زبانی دال بر وجود یک یا دو نویسنده مظنون فراهم نمی‌شود؛ به این مفهوم که مجموعه قابل توجهی از افراد، در مظان اتهام نویسندگی قرار دارند. در این شرایط، تعیین هویت نویسنده مظنون محدود به تعیین شباهت میان نامه‌های در معرض اتهام و نامه‌های معین آن تعداد نویسنده مظنون می‌گردد. به عنوان مثال، یک مقام رسمی و بلندپایه کالیفرنیا، مجموعه نوشته‌هایی دریافت کرد که با جزئیات زیاد، روابط شخصی او را با کارمندان اداره بر ملا می‌کرد. از بررسی شواهد غیر زبانی مدارک، آن مقام رسمی دانست که نویسنده، احتمالاً یکی از بیست و دو نفری است که به یک دستگاه کپی خاص دسترسی دارد؛ بنابراین، جمعیت نویسندگان مظنون، بیست و دو نفر قلمداد شدند.

این مدل‌های تحلیلی اغلب به صورت تلفیقی در جهت تعیین هویت نویسنده یا گوینده مورد استفاده قرار می‌گیرند. به عنوان مثال، به منظور تعیین هویت نویسنده در نمونه قبلی، ابتدا از طریق الگوی سازگاری، ویژگی‌های سبکی مشترک بین نوشته‌های دریافتی تحلیل گردید تا مشخص شود که تمامی نوشته‌ها توسط یک نفر نوشته شده است. سپس نوشته‌های معین و مشخصی از آن جمعیت بیست و دو نفری مظنون، از نظر ویژگی‌های سبک نوشتاری با نوشته‌های در معرض اتهام مقایسه شد و در این

41. Consistency Model

42. Population Model

راستا، همگی آن افراد به جز سه نفر حذف گردیدند. در نهایت، از طریق الگوی شباهت، نوشته‌های معینی از آن سه نفر با هدف تعیین شباهت با نوشته‌های در مظان اتهام، از نظر سبک نگارش مورد بررسی قرار گرفتند و در نتیجه آن، دو نفر دیگر حذف و یک نفر شناسایی شد.

۷- بحث با استناد به یک پرونده واقعی

ساختار گزارش زبان‌شناسان حقوقی در باب تعیین هویت گفتاری و نوشتاری مجرمین، سبک و سیاق یک مقاله علمی را دارا است. از این رو، یک زبان‌شناس حقوقی علاوه بر اینکه باید مجهز به دانش قوانین حقوقی و آشنا با رویکردهای روز زبانی در تشخیص مجرمین باشد، باید دارای تخصص عملی و آشنا با اصول علمی و پژوهشی در حوزه کاری خود نیز باشد. پیشنهادهای مک منامین یکی از این رویکردهای علمی و عملی در امور حقوقی است. در بحث پیرامون کارآمدی این دیدگاه می‌توان به بررسی یک پرونده واقعی در یکی از دادگاه‌های بریتانیا اشاره کرد که با بهره‌گیری از رویکرد مذکور به کشف مجرم منجر شده است.

بررسی یک پرونده حقوقی حاکی از این است که مردی همسر خود را به قتل رسانید و بعد از مدتی برای از بین بردن آثار قتل، منزل را به عمد به آتش کشید و وانمود کرد که همسر وی در یک حادثه آتش‌سوزی در منزل کشته شده است. وقتی پلیس برای بررسی ماجرا به محل وقوع حادثه آمد، این مرد به منظور گمراه کردن پلیس و درستی ادعای خود مبنی بر انکار هرگونه قتل و مرگ زن بر اثر حادثه آتش‌سوزی، به پلیس گفت که همسرش قبل از وقوع آتش‌سوزی در سلامت کامل بوده و حتی به وسیله گوشی همراه خود به مرد، پیامک داده است. از آنجایی که پلیس در بررسی یک حادثه و عوامل منجر به مرگ، تمامی احتمالات و جوانب را در نظر می‌گیرد، به این پرونده از دید یک حادثه عمدی و قتل نیز پرداخته شد. پلیس در تحقیقات مختلف خود، بررسی پیامک‌ها را هم در دستور مطالعاتی قرار داد. در این رابطه، یک متخصص زبان‌شناسی حقوقی به تحلیل سبک نوشتاری آخرین پیامک زن به شوهر در ساعاتی که مرد ادعا داشت همسرش در قید حیات بوده و نیز تحلیل سایر پیامک‌های زن و مرد که او نیز یکی از مظنونین پرونده محسوب می‌گردید، مبادرت نمود. زبان‌شناس حقوقی از تعیین نشانگرهای سبکی و مقایسه میزان شباهت‌ها و تفاوت‌های آنان در پیامک‌ها به این نتیجه رسید که نشانگرهای سبکی آخرین پیامک زن، دارای شباهت‌های بسیار با نشانگرهای سبکی پیامک‌های شوهر است و نظر کارشناسی خود را مبنی بر یکسان بودن نویسنده آخرین پیامک زن به شوهر و دیگر پیامک‌های شوهر، اعلام نمود. در این پرونده مرد همسر خود را کشته و برای اینکه هنگام آتش‌سوزی او را زنده جلوه دهد

با موبایل زن به موبایل خویش پیامک داده و قصد فریب پلیس را داشته تا نشان دهد مرگ زن در هنگام آتش‌سوزی بوده و خود وی در منزل حضور نداشته است. بر اساس این نتیجه کارشناسی، احراز جرم مشخص شده و دادگاه شوهر را قاتل پرونده معرفی کرد.

دادگاه‌ها مملو از پرونده‌هایی از این دست می‌باشند که به سرانجام رساندن آنها متضمن شناسایی هویت گفتاری و نوشتاری مظنونین آن پرونده است. بررسی نمونه پرونده فوق، نشان از کارایی رویکرد زبانی مک منامین دارد و بیانگر آن است که متخصصان و کارشناسان زبانشناسی حقوقی می‌توانند از این رویکرد مؤثر در حل پرونده‌های حقوقی کمک بسیار گیرند.

یافته‌های این پژوهش که بر اساس الگوی شباهت مک منامین دو پرونده حقوقی را بررسی کرده است و با عباس زاده، گرجیان، ویسی و معماری^{۴۳} هماهنگی نشان می‌دهد که به کارگیری الگوهای شباهت، جمعیت و سازگاری در تشخیص هویت نوشتاری و گفتاری متهمین بسیار مؤثر است. نشانگرهای سبکی و ساختاری با استفاده از پیوستار تشخیص هویت نوشتاری یا گفتاری مظنون و بررسی بسامد این نشانگرها می‌تواند متهم را از بین مظنونین شناسایی نماید. دلایل محکم نوشتاری نظیر نشانگرهای دستوری، املائی، قواعد نقطه‌گذاری، جمله‌نویسی ساده یا پیچیده، به کارگیری واژه‌های ساده یا مرکب و فاصله حروف و کلمات در متن و مقایسه آنها با متون قبلی که افراد مظنون نوشته‌اند، می‌تواند به قاضی و وکلا در شناسایی متهم کمک کند. این امر صرفاً نیازمند وجود علم زبان‌شناسی حقوقی است زیرا یک زبان‌شناس در کنار دادستان می‌تواند به اثبات جرم کمک نماید و ادله محکمه‌پسند در اختیار قاضی و وکلا بگذارد. در بررسی آثار مکتوب، زبان‌شناس حقوقی به دلایل نوشتاری دسترسی دارد و شاید تا اندازه‌ای این امر به وی در بررسی بسامد نشانگرهای متنی ارائه‌شده بر اساس این مدل کمک کند. خصوصیات نوشتاری افراد مانند اثر انگشت آنها است و در نوشتار آنها بازنمایی دارد. اگر این نشانگرها به صورت منظم و مستدل طبقه‌بندی شده و با موقعیت حقوقی ایران منطبق گردند ممکن است به عنوان ملاک‌های تشخیص هویت در محاکم حقوقی ایران کاربرد داشته باشد. شناسایی و طبقه‌بندی عناصر سبکی و دستوری در زبان فارسی و گویش‌های آن یکی از چالش‌های این دست پژوهش‌ها است که تحقیقات گسترده‌تری را طلب می‌نماید.

۴۳. عباس زاده، فرنگیس، بهمن گرجیان، الخاص ویسی، الخاص و مهران معماری. «تأثیر گفتمان حقوقی بر کاربرد واژگان در دادگاه مدنی بر اساس طبقه بندی روابط مفهومی». مجله پژوهش‌های حقوقی (فصلنامه علمی) ۴۴ (۱۳۹۹)، ۳۲۵-۳۴۴.

در تشخیص هویت گفتاری متهم از میان مظنونین سه الگوی ارائه شده توسط مک منامین نیز کارایی خاص خود را دارد. الگوی شباهت و جمعیت در پرونده مزاحم تلفنی به کار گرفته شد و متهم از بین مظنونین از طریق شباهت آوایی حروف شناسایی شد. از سوی دیگر مشخص گردید که مظنونین در خوزستان (سبک عام) هستند. در ضمن متهم دارای سبک فردی و خاص (آوای ح حلقی) است که در شوشتر متداول است. شاید بررسی مکالمات و گفته‌ها تا اندازه‌ی از متون نوشتاری پیچیده‌تر باشد زیرا ضبط مکالمات در لحظه مورد نظر کمتر اتفاق می‌افتد. اگر مکالمه ادامه داشت امکان ضبط مکالمات است. مشکل دوم آوانگاری و تبدیل مکالمات به صورت نوشتار است که این امر تکیه هجایی، واجی، عبارتی و جمله‌ای را از بین می‌برد. لحن و آهنگ در بیان معنی نیز مؤثر است که در نوشتار نیز دیده نمی‌شود. لذا در شیوه نوشتاری نمودن مکالمات باید قواعد نوشتاری گفتمان زبان فارسی به صورت معیار تهیه و در اختیار دانشجویان زبان‌شناسی حقوقی قرار گیرد. در حال حاضر این قواعد از متون انگلیسی اخذ شده و در تحلیل مکالمات زبان فارسی استفاده می‌شود. نیاز به فارسی‌سازی نشانگرهای آوایی و گفتاری در زبان فارسی امری کاملاً ضروری است و به تحقیق و بررسی بسیار نیازمند است.

نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی پیرامون تحلیل یک رویکرد در زبان‌شناسی حقوقی است و بررسی کارآمدی که در کشف هویت گفتاری و نوشتاری مجرمین در حوزه حقوقی مؤثر است. برای این منظور، به نشانگرهای نظری و کاربردی زبان‌شناسی مطرح از سوی مک منامین اشاره شد و در نهایت کارکرد آن در دو پرونده واقعی مورد بحث و ارزیابی قرار گرفت. نتایج حاصل از این پژوهش حکایت از بهره‌وری و بازده این رویکرد در زبان‌شناسی حقوقی دارد. این رویکرد زبان‌شناسی می‌تواند با شناسایی سبک^{۴۴} و نشانگرهای زبان‌شناسی حقوقی^{۴۵} در گفتار و نوشتار مظنونین به شناسایی هویت مجرم کمک کند. از این‌رو، به پرسش مطرح شده در ابتدای این پژوهش پاسخ داده شد. نتایج این پژوهش با یافته‌های آسیایی و نوبرخش^{۴۶} تطبیق دارد که نشانگرهای آوایی در تشخیص هویت گفتاری مظنون تأثیر دارد. مورد مهمی که لزوم پرداختن به آن در فرایند این پژوهش احساس گردید، حضور و مساعدت یک

44. Style

45. Forensic Linguistic Markers

۴۶. آسیایی، مارال و ماندانا نوبرخش، «فرکانس سازهای: شیوه تخمین بلندی قد در پرونده‌های حقوقی» در سومین همایش

ملی: زبان‌شناسی حقوقی، تحلیل گفتمان حقوقی (تهران: نشر نویسه پارسی، ۱۳۹۴)، ۱۱-۳۰.

زبان‌شناس متخصص و آشنا با امور حقوقی و البته با رویکردهای زبانی در بافت دادگاه‌ها است که می‌تواند در تعیین حقایق پنهان و کشف جرم، گره‌گشا بوده و در رأی دادگاه بدوی و تجدیدنظر تأثیرگذار باشد و این چیزی است که در دادگاه‌های ایران کمتر به چشم می‌خورد. از آنجایی که رشته زبان‌شناسی و آن هم با اهداف حقوقی یک حوزه مطالعاتی نوظهور و جوان در جهان محسوب می‌گردد و از عمر آن دیری نمی‌گذرد، بدیهی است که نظریات زبانی این رشته و حوزه شغلی آن با کمبودها و نواقصی روبه‌رو است و همواره نیازمند نظریه‌های زبانی جامع‌تر و کامل‌تر بوده و جای رشد و ترقی دارد. از این‌رو، دادگاه‌های ایران بیش از پیش باید با پیشرفت‌های این حوزه همراه و همگام باشند.

فهرست منابع

الف) منابع فارسی

- آسیایی، مارال و ماندانا نوربخش. «فرکانس سازهای: شیوه تخمین بلندی قد در پرونده‌های حقوقی»، در سومین همایش ملی: زبان‌شناسی حقوقی، تحلیل گفتمان حقوقی، ۱۱-۳۰. تهران: نشر نویسه پارس، ۱۳۹۴.
- آقا گل زاده، فردوس. «زبان‌شناسی حقوقی (قانونی): رویکردی نوین در زبان‌شناسی کاربردی». در مجموعه مقاله‌های نخستین همایش انجمن زبان‌شناسی ایران. تهران: انجمن زبان‌شناسی ایران، ۱۳۸۴.
- آقا گل زاده، فردوس. زبان‌شناسی حقوقی: تحلیل گفتمان حقوقی. تهران: انتشارات نویسه پارس، ۱۳۹۴.
- عباس زاده، فرنگیس، بهمن گرجیان، الخاص ویسی و مهران معماری. «تأثیر گفتمان حقوقی بر کاربرد واژگان در دادگاه مدنی بر اساس طبقه بندی روابط مفهومی». مجله پژوهش‌های حقوقی (فصلنامه علمی) ۴۴(۱۳۹۹): ۳۲۵-۳۴۴.
- عباس زاده، فرنگیس، بهمن گرجیان و الخاص ویسی. «تحلیل نشانگرهای کلامی و سبکی در گفتمان حقوقی دادگاه‌های انقلاب». زبان فارسی و گویش‌های ایرانی ۵(۲)(۱۳۹۹): ۲۳۱-۲۴۴.
- عباس زاده، فرنگیس، بهمن گرجیان، الخاص ویسی و مهران معماری. «تجزیه و تحلیل هنجارهای زبانی گفتمان در محاکم کیفری بر اساس نظریه مک منامین: مطالعه موردی در دادگاه کرباسچی». مجله پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی ۹(۱۸)(۱۴۰۰): ۴۱۱-۴۳۳.
- مومنی، نگار. «زبان‌شناسی قانونی: بررسی شهادت در دادگاه با توجه به ویژگی‌های زبانی». نشریه کارگاه ۱۰(۱۳۸۹): ۸۳-۶۰.

ب) منابع خارجی

- Ainsworth, Janet. E. "In a different register: The pragmatics of powerlessness in police interrogation". *Yale Law Journal*, 103(2) (1993): 259-322.
- Cho, Adrian. *Verbal abuse: By twisting their words: US cops deny suspects their legal rights*. New Scientist, 2001.
- Crosby, Faye and Linda Nyquist. "The female register: An empirical study of Lakoff's hypothesis". *Language in Society* 6(3)(1977): 313-322.
- Grice, Paul H. Logic and conversation. In P. Cole, and J. L. Morgan (eds.), *Speech acts* (41-58). New York: Academic Press. 1975.
- Linfoot-Ham, Kerry. Forensic linguistics, first-contact police interviews, and basic officer training. Unpublished Ph.D Dissertation: Department of English and Fine Arts: University of Florida, 2007.
- McMenamin, Gerald. R. *Forensic linguistics: Advances in forensic stylistics*. New York: CRC Press. 2002.
- Melinkoff, David. *The language of the law*. Boston: Little, Brown, and Company. 1963.
- Monsefi, Roya. "Language in criminal justice: Forensic linguistic in shipman trial". *International Journal of Law, Language & Discourse*, 2(2) (2012): 43-69.
- Wirths, Claudine. G. and Mary Bowman-Kruhm. *Coping with confrontations and encounters with the police*. New York: Rosen Publishing Group, 1998.
- Yeschke, Charles. L. *Interviewing: An introduction to interrogation*. Springfield, Illinois: Charles C. Thomas. 1987.